

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 45,
46, 96, 506, 526 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP NR. TAP-20-421(3); TAIS NR. 20-3981(3))**

2020-03-25 Nr.
Vilnius

Projekto rengėja: Teisingumo ministerija

Projekto tikslas: Administracinių nusižengimų kodekse (toliau – ANK) numatyti adekvačią ir proporcingą atsakomybę už visuomenės sveikatos srities teisės aktų, Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo, Civilinės saugos įstatymo ir kitų civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, už savivaldybių tarybų sprendimų ar savivaldybių administracijų direktorių įsakymų dėl kovos su žmonių užkrečiamųjų ligų protrūkiais ir epidemijomis nevykdymą ar vykdymą ne laiku, už pareigūnų teisėtų nurodymų ar reikalavimų nevykdymą karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, riboto karantino metu, taip pat ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu, jei ekstremali situacija ar įvykis kelia pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, griežtinti administracinę atsakomybę už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus.

Dabartinė situacija: Galiojančiame ANK 45 str. yra numatyta administracinė atsakomybė už visuomenės sveikatos srities Europos Sąjungos reglamentų ar sprendimų, higienos norminių aktų ar kitų visuomenės sveikatos srities teisės aktų, Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo (toliau - ŽULPI) pažeidimą. ANK 46 str. numatyta administracinė atsakomybė už savivaldybių tarybų sprendimų ar savivaldybių administracijų direktorių įsakymų dėl kovos su žmonių užkrečiamųjų ligų protrūkiais ir epidemijomis nevykdymą ar vykdymą ne laiku. ANK 506 straipsnis numato atsakomybę už policijos pareigūno teisėto reikalavimo atvykti į policiją nevykdymą, policijos specialiosios juostos ar kitos įvykio vietos perimetrą ribojančios užtvartos perėjimą, pervažiavimą, nuplėšimą ar nugriovimą, tyčinis uniformuoto kario teisėto reikalavimo nevykdymą, taip pat kitokį trukdymą uniformuotam kariui įgyvendinti įstatymų jam suteiktas teises, statutinio valstybės tarnautojo, karo policijos ar žvalgybos pareigūno teisėto nurodymo ar reikalavimo nevykdymą. ANK 526 straipsnis nustato administracinę atsakomybę už Civilinės saugos įstatymo (toliau - CSI) ir kitų civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų nevykdymą ar pažeidimą.

Pabrėžtina, kad nei vienas šių straipsnių nenumato kvalifikuotų administracinių nusižengimų sudėčių už atitinkamų nusižengimų padarymą karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu, jei ekstremali situacija ar įvykis kelia pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai.

ANK 96 str. 3 d. numato atsakomybę už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus ir nustato baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo 80 iki 880 eurų. ANK 96 str. 4 d. įtvirtinta, kad 3 d. numatytas administracinis nusižengimas, jeigu dėl to galėjo įvykti nelaimingas atsitikimas darbe, avarija ar atsirasti kitų sunkių padarinių, užtraukia baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo 500 iki 2000 eurų. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės rodikliai jau trečius metus

iš eilės nerodo gerėjimo tendencijų: jei mirtinų ir sunkių nelaimingų atsitikimų darbe įverčiai nuo 2017 m. praktiškai nekito, tai lengvų nelaimingų atsitikimų darbe skaičius padidėjo 14 proc. (nuo 4065 atvejų 2017 m. iki 4623 atvejų 2019 m.). Tam įtaką darė mažėjantis darbdavių dėmesys darbuotojų saugos ir sveikatos prevencijos. Viena to priežasčių – išskirtinai žemi skiriamų baudų minimalūs dydžiai, kurie nesudaro prielaidų skatinti darbdavius užtikrinti tiek darbo įstatymų, tiek darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų laikymosi įmonėse.

Projekto esmė: Projektu siūloma ANK 45, 46, 506 ir 526 straipsnius papildyti naujomis dalimis, numatančiomis kvalifikuotas (griežtesnes) sudėtis už šių nusižengimų padarymą karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu, jei ekstremali situacija ar įvykis kelia pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai:

Už 45 str. (ŽULPĮ pažeidimai) bei 526 str. (CSĮ pažeidimai) kvalifikuotose dalyse numatytus pažeidimus: bauda asmenims nuo 500 iki 1500 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 1500 šimtų iki 6000 eurų;

Už 46 str. (savivaldybių sprendimų nevykdymas) kvalifikuotoje dalyje numatytą pažeidimą: baudą asmenims nuo 250 iki 800 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 800 eurų iki 1500 šimtų eurų;

Už 506 str. (pareigūnų nurodymų nevykdymas) kvalifikuotoje dalyje numatytą pažeidimą: baudą asmenims nuo 200 iki 500 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 500 eurų iki 1500 eurų.

Siūlomas teisinis reguliavimas yra proporcingas karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu daromiems teisės pažeidimams, užtikrintų visuomenės sveikatos ir civilinės saugos teisės aktų laikymąsi karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu, atgrasytų asmenis nuo pakartotinių pažeidimų ir turėtų bendrą prevencinį poveikį.

Taip pat projektu siūloma ANK 96 str. (darbuotojų saugos pažeidimas) 3 d. minimalios baudos dydį didinti nuo 80 eurų iki 240 eurų, o 4 d. – nuo 500 eurų iki 1000 eurų. Tai leis užtikrinti geresnį darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų laikymąsi įmonėse, kas ypač aktualu karantino laikotarpiu siekiant užtikrinti, kad darbdaviai tinkamai naudotųsi darbo įstatymais jiems suteiktomis teisėmis ir tinkamai vykdytų darbo įstatymais numatytas pareigas, ypač susijusias su prastovos paskelbimu.

Derinimas: Pakartotinai teikiamas projektas patikslintas pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2020 m. kovo 24 d. Tarpinstituciniame pasitarime pateiktas pastabas, bei Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. kovo 24 d. išvadoje Nr. NV-812 pateiktas pastabas ankstesniam projekto variantui. Projektas darbo tvarka suderintas su Vidaus reikalų ministerija, Policijos departamentu.

Atitikimas Vyriausybės programai: Projektai neprieštarauja Vyriausybės programai.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome projektą teikti į Vyriausybės posėdį.

Patarėjas

Audrius Kasinskas